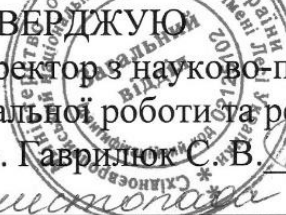

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра образотворчого мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

В. М. Монаха 2015 р.

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра на базі освітнього ступеня

«молодший спеціаліст»

напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво»

Робоча програма навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» для студентів на базі освітнього ступеня «молодший спеціаліст» що вивчають дисципліну за напрямом 6.020205 «Образотворче мистецтво»

» ✓» ✓, 2015 р. - ✓с.

Розробник: Каленюк О.М., доцент, кандидат педагогічних наук.

Рецензент: Лесик О.В., професор, доктор архітектури

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № 3 від 5. жовтня 2015 р.

Завідувач кафедри: Лесик О.В. (Лесик О.В.)
(підпис)

**Робоча програма навчальної дисципліни
Схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв**

протокол № 2 від 14. жовтня 2015 р.

Голова науково-методичної комісії
інституту мистецтв Шиманський П.Й. (Шиманський П.Й.)
(підпис)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № 3 від 18. 11. 2015 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 8.02020501 «Образотворче мистецтво»

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна
Кількість кредитів 6	0202 Мистецтво	нормативна
Модулів 2	Напрямок 6.020205 Образотворче мистецтво	Рік підготовки 1
Змістових модулів 2		Семестр 1
ІНДЗ: нема		Лекції 16 год.
Загальна кількість годин 180		
Тижневих годин: аудиторних 4 консультацій 0,7 самостійної роботи 4,3	Магістр	Лабораторні 74 год. Самостійна робота 78 год. Консультації 12 год. Форма контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу - це вивчення основних видів народного українського декоративно-прикладного мистецтва.

Завдання курсу - це теоретичне і практичне засвоєння орнаментальних, колористичних, типологічних і технічних особливостей основних традиційних видів декоративно-прикладного мистецтва, передбачених програмою. Вивчення курсу «Декоративно-прикладне мистецтво» проходить в тісному зв'язку з курсами «Сучасне образотворче мистецтво України», «Образотворче мистецтво рідного краю», «Українська і зарубіжна культура».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати :

- основні традиційні види українського декоративно-прикладного мистецтва;
- традиційні особливості і прийоми декорування мистецьких творів ужиткового характеру;
- основні мистецькі центри; відомі музеї декоративно-прикладного мистецтва на Україні, колекції творів українського ДПМ у збірках художніх музеїв;

- відомих майстрів народного та професійного декоративно-прикладного мистецтва.

вміти :

- створювати декоративну композицію з використанням традиційних мотивів;
- володіти прийомами складання композиції декоративного художнього твору;
- володіти традиційними оздоблювальними техніками декоративно-прикладного мистецтва та прийомами декорування мистецьких творів ужиткового характеру, передбачених програмою.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні закономірності та особливості декоративно-ужиткової творчості.

Тема 1. Декоративно-прикладне мистецтво. Вступ.

Народне мистецтво як рушійна сила культури етносу. Основні види ДПМ в історії людства від найдавніших часів.

ДПМ на території України часів Древньої Русі. Українське декоративно-прикладне мистецтво XIV –XVIII ст.. Особливості ДПМ кінця XIX –XX ст.. Функції ДПМ. Полістилізм сучасного декоративного мистецтва.

Тема 2. Провідні художні методи та засоби художньої виразності в народному ДПМ. Орнамента паперових прикрас.

Класифікація видів ДПМ за матеріалом і технікою та функціональною приналежністю. Народне, професійне, самодіяльне декоративно-прикладне мистецтво. Утилітарність та декоративно-виражальні якості у творах мистецтва.

Орнаментальний та сюжетно-зображальний метод. Абстрагування, стилізація, натуралізація. Види орнаментів – первинні і вторинні його форми. Символіка кольору та знаковість в орнаменті.

Орнаментика паперових прикрас. Історичні аналоги витинанкарства. Виникнення витинанки на Україні. Декоративні особливості української витинанки. Сучасне витинанкарство.

Тема 3. Монокомпозиція в сучасному декоративному мистецтві.

Особливості монокомпозиції і традиційна її структура. Загальні принципи побудови монокомпозиції. Особливості і основні умови рішення.

Побудова монокомпозиції за темою натюрморту. Аспекти трансформації. Побудова композиції із мотивів складної форми. Основні вимоги для побудови монокомпозиції (2 год.).

Змістовий модуль 2. Художньо-стилістичні особливості ДПМ за матеріалом.

Тема 4. Українська кераміка.

Мистецтво гончарства на Україні. Типологія форм та принципи декорування керамічних виробів. Особливості матеріалів. Керамічні осередки.

Прикметні риси українського художнього фарфору. Фігурний фарфоровий посуд та скульптура 60 – 80 років XX століття. Типологія форм та принципи декорування.

Полістилізм у сучасній професійній кераміці. Характеристика творів сучасних майстрів.

Чорнолощена кераміка Поділля. Кераміка Полтавщини. Опішнянська гончарна пластика. Гуцульська кераміка. Кераміка Київщини. Прикметні ознаки дибинецьких та васильківських гончарних виробів.

Тема 5. Художні особливості українського скла.

Історичні періоди скловиробництва на Україні. Розвиток українського художнього скла в контексті з європейським скловиробництвом. Гутне скло другої половини XVII – XVIII століття. Типологія виробів. Оздоблювальні техніки виробів зі скла. Художній вітраж. Фігурний посуд.

Виробництво кришталю. Склорізні техніки.

Просторові композиції 60-70 років XX століття. Тенденції розвитку сучасного художнього скла. Творчість львівських митців А.Бокотєя, Ф.Черняка, В.Гінзбурга та ін... Вітражне мистецтво.

Тема 6. Художня обробка металу на Україні. Ювелірне мистецтво.

Гравірування, чеканка, басмування, насічка, художня ручна ковка, художнє лиття. Металопластика. Типологія виробів з металу. Основні осередки на Україні. Відомі майстри. Львів як осередок ювелірної справи у XVI – XVII ст.. Типологія світських та церковних виробів львівських та київських золотарів. Народне ювелірство. Типологія виробів народних майстрів. Нетрадиційні форми і конструкції у сучасних ювелірних виробках.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Лаб.	Сам.	Інд.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I. Основні закономірності та особливості декоративно-ужиткової творчості					
Тема 1. Декоративно-прикладне мистецтво. Вступ.	14	2		10	2
Тема 2. Провідні художні методи та засоби художньої виразності в народному ДПМ. Орнаментика паперових прикрас.	42	2	30		10
Тема 3. Монокомпозиція в сучасному декоративному мистецтві.	30	2		18	10
Змістовий модуль II. Художньо-стилістичні особливості ДПМ за матеріалом. Художня кераміка, скло, метал.					
Тема 4. Українська кераміка.	44	4		26	14
Тема 5. Художні особливості українського скла.	104	2	70	16	16
Тема 6. Художня обробка металу на Україні.Ювелірне мистецтво.	20	2			18
Усього годин	254	14	100	70	70

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
-------	------	-----------------

1.	Тема 2.Провідні художні методи та засоби художньої виразності в народному ДПМ. Орнаментика паперових прикрас. 1. Виконання дзеркально-симетричної витинанки 2. Виконання складної дзеркально-симетричної витинанки	30
2.	Тема 5.Художні особливості українського скла. 1. Виконання декоративної композиції в техніці класичного розпису на склі 2. Виконання декоративної композиції в техніці розпису на склі з використанням класичного і сучасних підходів в композиційному і технічному вирішенні	70
	Разом	100

6. Самостійна робота

Для самостійної роботи студентів пропонується опрацювання додаткових тем. Темі самостійної роботи включені в перелік тем, відведених для контрольного опитування.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1.Декоративно-прикладне мистецтво. Вступ. Регіональні відмінності традиційних ремесел і промислів.	
2.	Тема 3.Монокомпозиція в сучасному декоративному мистецтві Український народний орнамент.	
3.	Тема 4.. Українська кераміка. 1. Сучасна художня кераміка. 2. Українська народна іграшка.	26
4.	Тема 5.Художні особливості українського скла. Декоративна пластика художнього скла сучасних майстрів.	16
	Разом	70

7. Методи навчання.

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, лекція, бесіда, робота з підручником; демонстрування, самостійне спостереження, вправи, лабораторні роботи). Методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, пізнавальні ігри). Методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка у навчанні).

Метод аналізу, метод синтезу, метод порівняння, метод узагальнення, метод конкретизації, метод виділення головного.

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Для оцінювання успішності теоретичних та практичних знань студентів з дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» пропонується дві модульні контрольні роботи в кожному заліковому кредиті. Модульна контрольна робота № 1 - у формі теоретичних

відповідей (письмово) та модульна контрольна робота №2 - у формі практичних творчих робіт.

Теоретичне опитування проводиться у формі письмової відповіді на запитання, складені на основі лекційного курсу, знань отриманих в ході лабораторних робіт та на основі тем, поданих для самостійного опрацювання.

Для практичних робіт тема повинна бути вибрана в межах комплексної теми, що пропонується для усієї групи. Композиційні і колористичні моменти контрольної роботи та оформлення узгоджуються з викладачем.

Теоретичне опитування проводиться у формі письмової відповіді на запитання, складені на основі лекційного курсу, знань отриманих в ході лабораторних робіт та на основі тем, поданих для самостійного опрацювання.

Для практичних робіт тема повинна бути вибрана в межах комплексної теми, що пропонується для усієї групи. Композиційні і колористичні моменти контрольної роботи та оформлення узгоджуються з викладачем.

Модульна контрольна робота № 1.

1. Основні історичні етапи і форми розвитку декоративно-прикладного мистецтва на Україні.
2. Структура видів ДПМ за Я.Фельке, за М.Каганом.
3. Декоративність, ідея та утилітарність як основні форми вираження змісту у творах декоративного мистецтва. Функції ДПМ.
4. Стан сучасного декоративного мистецтва в Україні.
5. Народне, професійне ДПМ та самодіяльна художня творчість.
6. Види орнаментів. Закономірності побудови орнаменту в ДПМ.
7. Умови побудови монокомпозиції в декоративному мистецтві. Способи реалізації домінанти.
8. Аспекти трансформації реалістичних мотивів в декоративні при побудові монокомпозиції.
9. Символіка кольору та знаковість в орнаменті традиційних ремесел і промислів.
10. Мистецтво витинанки. Орнаментика паперових прикрас. Майстри витинанкарства.
11. Художні особливості українського скла XVI – XIX століття. Типологія виробів. Техніки декорування.
12. Художній кришталі. Типологія виробів. Склорізні техніки.
13. Ковальське мистецтво на Україні. Типологія виробів. Ковальські осередки.
14. Провідні художні методи та засоби художньої виразності в ДПМ.

Модульна контрольна робота №2.

Завдання: виконання декоративної композиції з високим рівнем абстрагування в техніці розпису на склі на тему «Подих віків» з використанням класичного і сучасних підходів в композиційному і технічному вирішенні (формат 50×50, або 40×60).

Питання до екзамену.

1. ДПМ на території України часів Древньої Русі.
2. Українське декоративно-прикладне мистецтво XIV –XVIII ст..
3. Класифікація видів ДПМ Структура видів за Я.Фельке, за М.Каганом.
4. Зміст і завдання курсу ДПМ. Функції ДПМ.
5. Сучасне декоративно-прикладне мистецтво. Традиції та інновації.
6. Декоративно-прикладне мистецтво кінця XIX –XX ст..
7. Народне, професійне, самодіяльне декоративно-прикладне мистецтво.
8. Провідні художні методи в ДПМ.
9. Види орнаментів в ДПМ.
10. Символіка кольору та знаковість в орнаменті.
11. Аспекти трансформації при побудові монокомпозиції

12. Особливості монокомпозиції і традиційна її структура. Основні вимоги для побудови монокомпозиції.
13. Художнє витинанкарство.
14. Гутне скло другої половини XVII – XVIII століття. Типологія виробів. Оздоблювальні техніки.
15. Виробництво кришталю. Склорізні техніки.
16. Просторові композиції зі скла 60-70 років XX століття.
17. Тенденції розвитку сучасного художнього скла.
18. Творчість львівських митців А.Бокотея, Ф.Черняка, В.Гінзбурга та ін...
19. Вітражне мистецтво на Україні. Вітражі епохи модерну.
20. Класичний і сучасний вітраж.
21. Техніки художньої обробки металу на Україні.
22. Ювелірне мистецтво на Україні.
23. Типологія виробів з металу на Україні. Основні осередки. Відомі майстри.
24. Львів як осередок ювелірної справи у XVI – XVII ст.. Типологія виробів.
25. Мистецтво гончарства на Україні. Типологія форм та принципи декорування керамічних виробів. Керамічні осередки.
26. Прикметні риси українського художнього фарфору.
27. Фігурний фарфоровий посуд та скульптура середини XX століття. Типологія форм та принципи декорування.
28. Сучасна професійна кераміка. Характеристика творів сучасних майстрів.
29. Регіональні особливості декорування гончарних виробів. Відомі осередки.
30. Український художній фарфор др. пол. XX століття.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання.

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК) і підсумкового контролю знань.

Методи оцінювання: оцінка за лабораторні (практичні) роботи, індивідуальні роботи, підсумкове усне опитування, підсумкова практична робота.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Модуль 1				Модуль 2		Сума балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		МКР №1	МКР №2	
T1	T2	T3	T4	20	40	100
10	10	10	10			

Критерії оцінювання за лабораторні роботи.

Лабораторні роботи дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» як основний компонент здобуття кваліфікаційного рівня оцінюються в залежності від складності завдання, обсягу роботи і часу відведеного на виконання завдання. До уваги береться вміння застосовувати прийоми декорування мистецьких творів ужиткового характеру згідно їх орнаментальних, колористичних, типологічних і технічних характеристик з врахуванням традиційних та сучасних підходів в українському декоративно-прикладному мистецтві та у відповідності до вивчених тем змістових модулів.

За практичну роботу середньої складності студент може отримати максимально 5 балів, і вищої складності – максимально 10 балів.

Оцінка «відмінно» –**9-10 балів** виставляється, коли робота виконана на високому художньому рівні, технічно і композиційно бездоганна, або з незначними огріхами.

Оцінка «добре» – **7-8 балів** виставляється за виконання практичного завдання з незначними помилками в композиційному або колористичному трактуванні, та незначними технічними неточностями.

Оцінка «задовільно» – **4-6 балів** виставляється за роботу з помилками в композиційному або колористичному трактуванні, недосконале володіння технікою виконання роботи в матеріалі.

Оцінка «не задовільно» – **1-3 балів** виставляється за роботу, у якій відсутній або присутній фрагментарно гармонійний колорит, допущені грубі помилки в композиційному трактуванні, не досконале володіння технікою виконання роботи в матеріалі. робота неохайна не може розглядатися як художній твір.

У даному заліковому кредиті даної дисципліни є підсумкові модульні для контролю теоретичного і практичного матеріалу.

На практичну модульну роботу виділяється 40 балів, і на теоретичні відповіді у письмовій формі - 20 балів.

Для перевірки теоретичних знань запланована письмова модульна контрольна робота за трьома варіантами, по чотири запитання. За кожен правильну відповідь студент може отримати максимально 5 балів (на кожен відповідь відводиться 15 хв.). При перевірці теоретичних знань береться до уваги повнота відповіді, використання мистецтвознавчої термінології, передбаченої програмою, самостійність викладу, вміння навести приклади.

При оцінюванні практичної роботи студента враховується повнота розкриття задуму згідно теми у відповідній композиції, колориті та виражальних якостях матеріалу, виконавська майстерність. Студент може набрати за практичне контрольне завдання максимально 40 балів.

Оцінка за контрольну модульну роботу доводиться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення. Оцінка вважається позитивною за контрольну модульну роботу, якщо вона складає не менше 60% максимальної кількості балів. Перескладання модульної контрольної оцінки з метою її підвищення не дозволяється. У випадку відсутності студента на модульному контролі з будь яких причин (через не допуск, хворобу, тощо) студент повинен повторно пройти модульний контроль у визначені деканатом терміни.

Критерії оцінювання за модульні контрольні роботи (теоретичне завдання)

Оцінка за 20-бальною шкалою	
18-20	«Відмінно» - відповідь повна, з використанням термінів і понять декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, передбачених програмою, самостійність суджень, наведення прикладів.
15-17	«Добре» – відповідь в цілому правильна, але не розкриті окремі моменти питання, не достатнє володіння термінами та поняттями. Відповідь доповнена прикладами, які не є характерні для даного питання.
12-14	«Задовільно» – у відповіді упущена суттєва сторона питання, неточне розуміння змісту і значення термінів і понять, недостатнє використання їх у відповіді. У відповіді не наведені приклади.
7-11	«Незадовільно», не охарактеризовані суттєві сторони питання. неточне розуміння змісту і значення термінів і понять, недостатнє використання їх у відповіді.
1-6	«Незадовільно», з можливістю повторного складання. Відповідь не правильна, або відсутнє розуміння поставленого питання, невміння

	охарактеризувати суттєві сторони явища.
--	---

Критерії оцінювання за модульні контрольні роботи (практичне завдання)

Оцінка за 40-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
33–40	“Відмінно” – робота відповідає вибраній темі, виконана на високому художньому рівні, технічно бездоганна, включаючи творчий підхід у композиційному і колористичному трактуванні.
25–32	“Добре” – робота відповідає вибраній темі, з незначними технічними недоліками. Колористично та композиційно витримана.
17–24	“Задовільно” – робота відповідає вибраній темі, виконана на достатньому художньому рівні, частково дотримані композиційні і колористичні закони побудови. Технічно недосконала.
5–8	“Незадовільно”, робота частково висвітлює тему, виконана неохайно, незначною мірою дотримані композиційні і колористичні закони побудови.
1-4	«Незадовільно», з можливістю повторного складання. Робота не висвітлює тему, виконана неохайно, є грубі порушення у композиційному та колористичному трактуванні.

Якщо поточна семестрова оцінка становить не менше 60 балів. То за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. Якщо студенти, за результатами модульного контролю, не набрали мінімальної кількості балів більше, як з половини модулів, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Іспит проводиться у письмовій формі за екзаменаційними білетами.

При здачі заліку чи екзамену з курсу «Декоративно-прикладне мистецтво» студент максимально може отримати 60 балів.

50-60 балів (найвища кількість)– студент повинен максимально володіти теоретичними і практичними знаннями з даної дисципліни, передбаченої програмою, і вміє їх застосовувати з необхідним обґрунтуванням, вміє узагальнювати і систематизувати набуті знання;

39-49 бали ставиться, якщо студент вільно володіє визначеним програмою курсу навчальним матеріалом; виправляє допущені помилки, не в повній мірі узагальнює і систематизує набуті теоретичні і практичні знання;

26-38 бали ставиться тоді, коли студент демонструє знання не в повному обсязі. Допускає помилки у теоретичних і практичних знаннях, не вміє узагальнювати і систематизувати набуті теоретичні і практичні знання. У відповіді відсутні приклади і достатня аргументованість.

13-25 бали ставиться у тому разі, коли студент демонструє фрагментарні знання з загального обсягу, або менше половини навчального матеріалу; під час відповіді припускається суттєвих помилок. Не вміє узагальнювати і систематизувати набуті теоретичні і практичні знання. У відповіді відсутні приклади і достатня аргументованість.

1-12 бали ставиться з можливістю повторного складання, ставиться у тому разі, коли студент демонструє знання незначної частини навчального матеріалу, розпізнає окремі об'єкти і факти навчального матеріалу за допомогою викладача, під час відповіді припускається суттєвих помилок, виклад нелогічний, не послідовний.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всвідинавчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту)	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

10. Методичне забезпечення

Каленюк О. Робоча навчальна програма курсу «Декоративно-прикладне мистецтво». – Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2012. – 21 с.

11. Список джерел

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навч. посіб. [для студентів худ.-граф. фак-тів, учнів пед. училищ] / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М.Є.Станкевич. – Львів: Світ, 1993. – 272 с.
2. Боньковська С. М. Ковальство на Україні (XIX – початок XX ст.) / Софія Михайлівна Боньковська. – К.: Наук. думка, 1991. – 109 с.
3. Бутник-Сіверський Б. С. Українське радянське народне мистецтво / Борис Степанович Бутник-Сіверський. – К.: Наук. думка, 1996. – 224 с.
4. Веремійчик І. Традиційні знаряддя праці, промисли і ремесла на Волині: навч.посіб. [для студентів, учнів та вчителів] / Іван Веремійчик. – Луцьк, Волинський державний університет імені Лесі Українки, 2005. – 255 с.
5. Ганжа П. Таємниці українського рукомета / Петро Ганжа. – К.: Мистецтво, 1996. – 192 с.
6. Ганна Собачко Шостак: Мистецький альбом / авт.-упоряд. Є.І. Шевченко, О.І.Шестакова – К.: Народні джерела, 2008. – 168 с.
7. Голод І. В. Міське ремесло Західної України XVI-XVIII століть / Ігор Васильович Голод. – Львів: ЛАМ, 1994. – 136 с.
8. Голубець О. Львівська кераміка / Орест Голубець. – К.: Наукова думка, 1991 – 120с.
9. Горинь Г. Й. Гуцульщина. Домашні промисли і ремесла / Г. Й. Горинь, Я.Д.Грендиш, О. І. Никорак. – К.: Наукова думка, 1987. – 303 с.
10. Гринюк М. Косівщина мистецька / М. Гринюк., І. Вах. – Косів: Колір-друк, 2003. – 107 с.
11. Гильман Р. А. Художественная роспись тканей: учеб. пособие [для студ. высш. учеб. заведений] / Р. А. Гильман. – М. Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 160 с. – (Серия «Учебное пособие для вузов»).
12. Грималюк Р.М. Вітражі Львова / Ростислава Михайлівна Грималюк – Л., Центр Європи, – 2004. – 240 с.
13. Гурська А. С. Мова та графіка українського орнаменту: навч.-метод. посіб. / А. С. Гурська. – К.: Альтернативи, 2003. – 144с.
14. Данченко О. Народні майстри / О. Данченко. – К.: Рад. шк., 1982. – 128 с.
15. Декоративно-ужиткове мистецтво: словник у 2 т. / [за ред.. Я.П.Запаска]. – Львів: – Афіша, 2000. – Т. 1. – 2000. – 363 с.; Т. 2. – 2000. – 399 с.
16. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях: [метод. рек. для студ. худ.-граф. фак.. педінститутів, учнів пед. училищ, учителів образ. м-тва і худ. праці]. – Ч. 6 / укл. Є. А. Антонович, Р. В. Чугай. – К.: РУМК, 1991. – 60 с.

17. Історія українського мистецтва: видання в 6 т. / [наук. редкол.: М. П. Бажан та ін.]. – К.: Жовтень, 1966. Т.1. – 1966. – 455 с.; Т.2. – 1967 – 471с.; Т.3. – 1968. – 439 с.; Т.4., книга перша – 1969. – 363 с.; Т.4., книга друга – 1970. – 435 с.; Т.5. – 1967. – 479 с.; Т.6. – 1968. – 451с.
18. Жоголь Л. Декоративноискусство в современноминтерьере / Людмила Жоголь. – К.: Будивельник, 1986. – 200 с.
19. Жук А.К. Сучасні українські художні тканини / А.К.Жук. – К.: Наукова думка, 1985. – 117 с.
20. Кара-Васильєва Т. В. Творці дивосвіту / Т. В. Кара-Васильєва – К.: Радянська школа, 1984. – 175 с.
21. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» / Т. Кара-Васильєва, З.Чегусова. – К.: Либідь, 2005. – 280с.
22. Кириченко А.М. Український народний декоративний розпис: навч. посіб. [для студ. пед. навч. закладів, учителів обр. мист.-ва] / А. М. Кириченко. – К.: Знання-Прес, 2006. – 228 с.
23. Клід І. Диво писанкове: історія та технологія українського писанкарства / Ірина Клід. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 63 с.
24. Колос С. Г. Декоративні тканини / С. Г. Колос, М. Д. Хурчин – К.: Вид. Академії архітектури УРСР, 1989. – 131 с.
25. Козлов В. Н. Основыхудожественногооформления текстильных изделий: учеб. для вузов / В. Н.Козлов – М.: Легкая и пищеваяпромышленность, 1981. – 264 с.
26. Манько В. Українська народна писанка / Віра Манько. – Львів: Свічадо, 2001. – 48 с.
27. Марія Примаченко (Приймаченко): Мистецький альбом / авт.-упоряд. Є.І.Шевченко, О. І. Шестакова. – К.: Народні джерела, 2009. – 288 с.
28. Музеї народного мистецтва та національна культура: збірник наукових праць за ред. д-ра мист. М.Селівачова. – К.: Златограф, 2006. – 268 с.,іл..
29. Музей українського народного декоративного мистецтва: альбом / авт.: А.Ф.Вялець, Л.С.Білоус [та ін.]; фото М.К.Андрєєва. – К.: Мистецтво, 2009. – 352 с.
30. Найден О. Українська народна іграшка: Історія. Семантика. Образна своєрідність. Функціональні особливості / Олександр Найден. – К.: АртЕк, 1999. – 256 с.
31. Никорак О. І. Українська народна тканина ХІХ-ХХ ст.: Типологія, локалізація, художні особливості. / Олена Іванівна Никорак. – Львів, Афіша, 2004. – Ч.1. Інтер'єрні тканини (за матеріалами західних областей України). – 584 с.
32. Пасічний А. М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник / А.М.Пасічний. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 216 с.
33. Петрикова Ф. Сучасне українське художнє скло / Фаїна Петрикова – К.: – Мистецтво, 1980. – 167 с.
34. Проблеми українського термінологічного словникарства в мистецтвознавстві й етнології / відп. ред. М.Селівачов. – К.: Ред. вісника «Ант», 2002 – 264 с.
35. 100 років колекції Державного музею українського народного декоративного мистецтва: збірник наукових праць / Відп. ред.. М.Селівачов. – К.: АртЕк, 2002. – 248 с. Селівачов М. Лексикон української орнаментики / Михайло Селівачов – К.: Ред. вісника «АНТ», 2005. – 399 с.
36. Селівачов М. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика. Типологія) / Михайло Селівачов. – К.: Ред. вісника “АНТ”, 2005. – 399 с.
37. Скрипник Г. Етнографічні музеї України. Становлення і розвиток / Ганна Скрипник. – К.: Наук. думка, 1989. – 304 с.
38. Словник українського сакрального мистецтва / [М. Станкевич, С.Боньковська, Р. Василик, Л. Герус, Р. Забашта, Р. Захарчук-Чугай, І.Зіньків, М. Моздир, В. Тарас, Я. Тарас, О. Шпак] – Л.: Афіша, 2006. – 286 с.
39. Соломченко О. Г. Народні таланти Прикарпаття / Олексій Григорович Соломченко – К.: Мистецтво, 1969. – 158 с.

40. Соломченко О. Г. Писанка українських Карпат / Олексій Григорович Соломченко. – Ужгород: Карпати, 2004. – 240 с.
41. Станкевич М. Українські витинанки / Михайло Станкевич – К.: Наукова думка, 1986. – 124 с.
42. Стогнота Л. Народне мистецтво України на межі тисячоліть / Л. Стогнота, Л.Орел. – К.: Автоексперт, 2007. – 248 с.
43. Сурина М. О. Цвет и символ в искусстве, дизайне и архитектуре. Изд. 2–е, с измен. и доп. / М. О. Сурина. – М.: ИКЦ «МарТ», 2005. – 152 с.
44. Сучасне українське художнє скло. Альбом / [авт.-упоряд. Ф.С.Петрякова, вступ. стаття В. А. Щербака]. – К.: Мистецтво, 1980. – 215 с. (укр., рос. та англ. мовами).
45. Тищенко О. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XII–XVIII ст.). Навч. посіб. [для студ. вузів мистецтв і культури]. – К.: Либідь, 1992. – 192 с.
46. Ткаченко В. Українське писанкарство кінця XIX - XX ст. / В.Ткаченко; Нац. іст.-етногр. заповідник «Переяслав» - К.: Міленіум, 2006. – 78 с.
47. Українська культура: Лекції за редакцією Дмитра Антоновича / упоряд. С. В. Ульяновська; Вст. ст. І.М.Дзюби; Перед. слово М. Антоновича; Додатки С.В.Ульяновської, В.І.Ульяновського. – К.:Либідь, 1993. – 592 с. (Бібліотека «Пам'ятки історичної думки України»).
48. Українська минувшина: Ілюстрований етнографічний довідник [для студ. вищ. навч. закладів] / [А.П.Пономарьов, Л.Ф. Артюр, Т.В.Косміна та ін.] – К.: Либідь, 1993. – 256 с.
49. Українська народна іграшка: Каталог / [упоряд. Л. В. Гладун, Г. А. Пржегода, Е. Е. Орро; вступ. стаття О. Найдена]. – К.: Вид. дім «Стилос», 2006. – 48 с.
50. Українське народне малярство XIII –XX століть. Альбом / [авт.-упоряд. В.І.Свенціцька, В. П. Откович]. – К.: Мистецтво, 1991. – 304 с. – (Світ очима народних митців).
51. Українські символи / [М.Дмитренко, Л. Іваннікова, Г. Лозко, Я. Музиченко, О.Шалак]. – К.: Ред. часопису «Народознавство», 1994. – 140 с. – (Бібліотека часопису «Народознавство»).
52. Чегусова З. Декоративне мистецтво України кінця XX століття. 200 імен: Альбом-каталог / Зоя Чегусова. – К.: ЗАТ “Атлант ЮЕмСі”, 2002. – 511 с.